

Ett nytt regelverk kan med nödvändighet inte bli heltäckande på alla områden utan väcker som regel vissa funderingar och reser en del frågor. Regelgruppen har av det skälet i detta dokument gjort ett försök att fånga upp tänkbara funderingar, förtydligat vissa skrivningar och angett skälen till detta. Vidare har vi omnämmt situationer som kan förekomma på drevprov och gett stöd i bedömningen av dessa, väl medvetna om att vi vänder oss till en domarkår med oändligt mycket kunskap och erfarenhet av drevprov. Så värderade domare, vid frågor och funderingar hoppas vi att denna handledning med kommentarer kan bidra med svaret.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

2 PROV/JAKT MED DRIVANDE HUND	2
2.1 PROVENS MÅLSÄTTNING	2
2.2 JAKTFORMEN	2
3 SPECIALKLUBBARNAS ALLMÄNNA BESTÄMMELSER.....	2
3.1 SPECIALKLUBBEN	2
3.2 LOKALKLUBBEN	2
3.3 FULLMÄKTIGE	2
3.4 KOMMISSARIE	2
3.5 TJÄNSTGÖRANDE DOMARE.....	3
3.6 KOLLEGIUM	3
3.10 TEKNISK UTRUSTNING	3
3.10.1 GPS-pejl	3
3.10.2 Motorfordon	3
3.11 PROTEST.....	3
4 PROVFORMER.....	3
4.3.1 Unghundsklass (Ukl).....	3
4.4 PROVDAG OCH PROVTID	4
4.6 DREVDJUR OCH FASTSTÄLLANDE AV DREVDJUR.....	4
4.7 AVBRYTANDE AV PROV	4
5 BEDÖMNING OCH PRISSÄTTNING	4
5.1 ALLMÄNT	4
5.3 SÄRSKILD UPPFÖLJNING AV DREVARBETE.....	4
5.3.1 Sammanslagning av drevtid	4
5.3.3 Tappt.....	4
5.4.1 Allmänna krav för pris	4
5.4.2 Drevtider och poängkrav för pris	5
6 DREVPROVSANVISNINGAR	5
6.1 ALLMÄNT	5
6.2 EGENSKAPSPÖÄNG	5
Moment 1 – Sök	5
Moment 2 – Upptagsarbete	5
Moment 3 – Väckning på slag.....	5
Moment 4 – Drevarbete.....	6
Moment 5 – Väckning på tappt	6
Moment 6 – Skall/hörbarhet.....	6
Moment 7 – Skallgivning under drev. (Nyansering).....	7
Moment 8 – Samarbete	7
Moment 9 – Lydnad	7
7 TILLÄGGSREGISTRERINGAR.....	7
8 DREVPROVSPROTOKOLL	8

2 PROV/JAKT MED DRIVANDE HUND

2.1 PROVENS MÅLSÄTTNING

Det huvudsakliga syftet med drevproven är att de ska vara användbara i avelsarbetet. Det är värt att notera att konkurrensen inte nämns som en del av syftet, även om konkurrensaspekten är en viktig del för många. I arbetet med de nya provreglerna har en prioriterad fråga varit att försöka göra drevprovsreglerna bättre lämpade som grund för vårt avelsarbete. Målsättningen har varit att göra de olika momenten/poängen så tydliga som möjligt.

Förutsättningen för att drevproven ska kunna nyttjas i avelsarbetet är att det som bedöms i någon grad är arvbart. Som grund till de regler som utarbetats har specialklubbarna samarbetat med SLU där mycket omfattande analyser gjorts. Bland annat har mer än ca 15.000 drevprov analyserats. De regler som **togs** i bruk 20170701 har efter remissomgångar lett till att momentet sök/upptagsarbete åter igen delats upp i sök och upptagsarbete. **Om denna förändring ska bli meningsfull krävs stor noggrannhet av domarkåren att verkligen följa de stöd och anvisningar som finns. Annars finns stor risk att momenten speglar provmarkerna/vilttätheten och inte hundens egenskaper i dessa moment.** Här liksom i övriga moment är det hundens **prestation** utifrån för handen varande förutsättningar som ska bedömas. Samarbete/lydnad har även de delats till samarbete och lydnad men då kanske med en något annan motivering. De sammanslagna momenten har inte gett den fingervisning vad gäller framförallt samarbetsförmåga som förväntats då poängsättningen i praktiken lett till att de flesta hundarna tilldelats 3 p i detta moment. Även här gäller att domaren söker stöd till enhetlig bedömning i momentbeskrivningarna och inte utdelar poäng efter eget tyckande. Bättre definierade regler med mera objektiva kriterier vid användning av poängskalan bör kunna höja arvbarheten och göra drevproven mera användbara i avelsutvärderingen.

2.2 JAKTFORMEN

Kommentar: Grundregeln är att "Bedömningen ska ske under förhållanden som är så lika vanlig jakt som möjligt". Vilket för många jägare ofta innebär att jakten bedrivs med flera personer/hela jaktlaget. Ofta innebär det krav på snabba upptag där hundföraren känner pressen att snabbt resa vilt. Ofta går hundföraren snabbt genom terrängen varvid hunden inte fokuserar på sitt sök utan har fullt upp med att hålla rätt på husse/matte, vilket skapar trångsökta hundar. Upptagen blir vid detta förfarande allt annat än bra, ofta stöter hundföraren viltet som går rakt ur marken. Vår vilja är att domarkåren erinrar våra startande om att en drivande hund ska kunna användas av EN jägare, där hunden självständigt söker och finner vilt. Viktigt såväl vi praktisk jakt och drevprov är att gå in i såten i rätt vind för att ge hunden optimala möjligheter till upptag av ostörda djur. Upptag och drevarbete ska vara sådant att drevdjuren blir kvar på den egna marken och när så inte sker ska hunden ha förstånd att bryta jakten och snabbt uppsöka sin förare. En sådan drivande hund är också användbar vid gemensamma jakter med flera passkyttar, särskilt om den dessutom har ett gott mått av lydnad.

3 SPECIALKLUBBARNAS ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

3.1 SPECIALKLUBBEN

Specialklubben ska vid behov genomföra centrala drevprovskonferenser i den omfattning som verksamheten kräver.

3.2 LOKALKLUBBEN

Lokalklubben ska liksom specialklubben anordna drevprovskonferenser där specialklubbens bestämmelser och anvisningar delges deltagarna. Lokalklubbens drevprovskonferens bör ha praktiska inslag där SKK:s dispens att släppa drivande hundar före den 21 augusti respektive 1 oktober kan nyttjas.

3.3 FULLMÄKTIGE

Fullmäktigen är den givne ledaren i provledningsgruppen och ska leda kollegiet som ordförande. Dessutom ska fullmäktige och berörda domare lösa eventuella fel och brister på ett prestigelöst sätt. Ett öppet och prestigelöst arbetssätt borgar för att domarna vågar och kan lyfta frågor och nyvinna erfarenheter från provverksamheten. Vidare är fullmäktige styrelsens förlängda arm i drevprovsverksamheten. Fysiska kollegier har sitt värde framförallt vid elev- och aspirantutbildningen.

3.4 KOMMISSARIE

Kommissarien har en viktig uppgift inom drevprovsverksamheten som framgår i drevprovsreglerna. Därutöver kan **hen** vara behjälplig med provmarksanskaffning. För att i någon mån minska belastningen på kommissarien är det tillåtet att hundägare medverkar vid mark- och domaranskaffning. Dock är det i alla lägen kommissarien som utser och godkänner domare och startdag. Kommissarien har även att se till om domarelever/aspiranter finns, att dessa bereds möjlighet att åtfölja domare med behörighet (dömt 3 år) vid drevprov.

3.5 TJÄNSTGÖRANDE DOMARE

Domaren har ett krävande uppdrag och det är viktigt denne gör sina uppgifter väl för att provdagen ska bli lyckad inom ramen för regelverket. Hen bör särskilt beakta sitt ansvar att ta väl hand om och stötta orutinerade startande inom ramen för en rättvis och granskande bedömning. När elev åtföljer domaren är det viktigt att denne är mycket informativ och uppmuntrar till diskussion och klargöranden. Uppmuntra även eleven att med egna ord skriva provförlopp till gagn för den fortsatta aspiranttjänstgöringen.

3.6 KOLLEGIUM

Kollegiet är en väsentlig del i provverksamheten och har en avgörande betydelse för att kalibrera och likrikta domarna, och är en omistlig faktor för rättvis likvärdig bedömning. Kollegiet är vidare till för att domarna kritiskt och med öppna sinnen ska granska varandras bedömningar och de diskussioner som följer av detta är en mycket viktig tillgång i elev och aspirantutbildningen av nya domare. Det kan således finnas skäl att hålla fysiska kollegier framförallt om elever och aspiranter är under utbildning.

3.10 TEKNISK UTRUSTNING

3.10.1 GPS-pejl

Utvecklingen av tekniska hjälpmedel för att rätt kunna bedöma den drivande hunden har nu kommit till en nivå där vi inte kan avstå nyttjandet av dessa fullt ut. Jämför man domarens möjligheter för ca 20 år sedan, där hen bara hade sin egen syn och hörsel att lita på, med dagens möjligheter att dels ringa upp hunden för att höra om den driver och dels via GPS-navigering se hur hunden arbetar under drev och tappt inser nog de flesta att vi gör klokt i att ta vara på den hjälpen. Läger man därtill övrig information typ drevfart får vi nog anse att domarens bedömning idag har stora möjligheter att ge både säkrare och fylligare bedömning. I och med regelversionen med start 220701 får domaren rätt att även använda GPS-pejl för att räkna drevtid.

De flesta förändringar som görs möts ofta av motstånd, så även i domarkåren får man förmoda. Av den anledningen har denna revidering stannat vid att max en tredjedel av drevtiden ska kunna räknas enbart med hjälp av GPS-pejl. Denna rätt får emellertid inte leda till att domaren passiveras i sitt arbete utan ska användas som ett komplement i domarens granskning för att ge våra hundar en bättre och korrektere bedömning. Domaren ska dock inte okritiskt nyttja tekniken under provdagen. Om domaren, utifrån egna erfarenheter och iakttagelser i övrigt, hyser starka tvivel till den information pejlen visar har domaren rätt att frånsä denna. Teknik som ibland kan falla får inte påverka bedömningen på ett felaktigt sätt när det är uppenbart att den visar felaktig information men ska givetvis användas för en bättre bedömning där detta är möjligt.

3.10.2 Motorfordon

Använd motorfordon enligt paragrafens tre punkter. Om motorfordon använts ska domaren vara extra noggrann vid bedömningen så att det är hundens prestation/egenskaper som poängsätts.

3.11 PROTEST

Hundförare/hundägare kan inte protestera mot domarens bedömning enligt regelboken. Däremot kan domslut efter protest ändras om fel av teknisk art begåtts. Med detta menas att domaren gjort en bedömning/tillämpning som uppenbart inte följt regelverket. Exempelvis om hund kopplats p.g.a. fara för hundens liv och domaren/kollegiet då glömt eller underlåtit att nyttja möjlighet att sammanslå drevtid med nästföljande drev av samma art enligt P 5.3.1.

4 PROVFORMER

4.3.1 Unghundsklass (Ukl)

Unghundsklass är championatsgrundande och berättigar att starta i jaktklass på utställning och tilldelas J-merit enligt specialklubbens regler.

Hund kan starta flera gånger i unghundsklass men endast ett förstapris i Ukl kan vara jaktchampionatsgrundande. **Kommentar:** Anledningen till att såväl provdag, längden på prisdreven och antal förstapris begränsas har att göra med att hundarna inte ska tillåtas pressas alltför hårt framförallt före 15 månaders ålder. Det finns emellertid stora vinster att få hundar att starta i unghundsklass sett ur avelssynpunkt. Dels får man en tidigare utvärdering av föräldradsjuren och dels så motsvarar hundens prestation i högre grad verkligen det hunden "har i sina gener" jämfört med hundar som startar senare där prestationen kanske i större grad är en kombination av hundens gener och hundförarens förtjänster.

4.4 PROVDAG OCH PROVTID

I de fall byte av djurslag sker före prisvärt drev är uppnått kan drevtid på nytt djurslag påbörjas från och med att nytt djurslag konstaterats. **Anledning:** Det är viktigt att den bedömning som görs baseras på rätt drevdjur så att domaren följer rätt anvisning där det finns specifika sådana för respektive djurslag. För vissa raser krävs förstapris på specifikt djurslag för erhållande av championat.

Man kan också tänka sig att hunden efter ett förstaprisdrev av någon anledning tvingas avbryta nästa drev när tid för andrapris uppnått. På nästföljande drev ska således koppling beordras då tid för ett andrapris uppnått, (2+2 = en 1:a alternativt kombietta) såvida inte championatsmöjlighet enligt ovan föreligger.

Kommentar: Att antalet förstaprisdrev begränsas till 2 st. kommer att förändra det taktiska genomförandet av provet för hundföraren och givetvis också påverka domarens bedömningsmöjligheter i framförallt momenten sök- och upptagsarbete samt samarbete och lydnad. Detta på grund av att det finns mera tid för detta, vilket också kommer att ha som bieffekt en mera rättvis bedömning av hundens förtjänster i dessa moment.

Har provet avbrutits av ovanstående skäl ska hunden kunna tilldelas 1:a pris även om den inte prövats lös enligt de krav som framgår i 5.4.2.

4.6 DREVDJUR OCH FASTSTÄLLANDE AV DREVDJUR

Det är viktigt att den bedömning som görs baseras på rätt drevdjur så att domaren följer rätt anvisning där det finns specifika sådana för respektive djurslag. För vissa raser krävs förstapris på specifikt djurslag i ingående championatsmeriter. Detta är en annan viktig anledning till att provet blir bedömt utifrån rätt drevdjur.

Anledningen till att man efter full tid endast ska kunna fastställa drevdjurets art via avspårning är just den att hunden ska kopplas efter att full tid har uppnått. Se även 5.3.2.

4.7 AVBRYTANDE AV PROV

Vid drev på otillåtet vilt när klövviltsjakt inte är tillåtet avslutas provet och redovisas som nollpris, oavsett hundens resultat innan överträdelser. De bedömda momenten ska dock redovisas som vanligt.

Förbudstid i respektive län kan skifta beroende på var i Sverige provet arrangeras, eftersom jakttiderna på klövvilt är olika.

Provet registreras som en nolla, utslagen p.g.a. rå/hjortdjursdrev, med beskrivning i provförloppet. Ej att förväxla med graverande fel.

5 BEDÖMNING OCH PRISSÄTTNING

5.1 ALLMÄNT

Finner domaren att hundens prestation uppfyller kraven för mycket höga poäng i ett eller flera moment ska **hen** inte dra sig för att utdela dessa. Detta gäller likaväl när hundens prestation är undermålig i något/några moment. Vägledningen i avelsarbetet blir genom detta tydligare jämfört med resultat som inte avviker från normalstandard inom gruppen.

Vid drev på okänt eller icke tillåtet drevdjur sätts poäng endast under momenten sök, samarbete och lydnad. OBS! Övriga icke poängsatta moment noteras vid dessa tillfällen med KEB. Drevprovberättelse och övriga noteringar utförs där detta är motiverat.

5.3 SÄRSKILD UPPFÖLJNING AV DREVARBETE

5.3.1 Sammanslagning av drevtid

Anledningen till att hund bereds denna möjlighet är helt enkelt att hunden av olika anledningar förhindrats att fullfölja det påbörjade drevet. Om hunden vid nästa släpp får upp drevdjur av annat slag har den fortfarande ändå kvar möjligheten att nyttja drevtid från det drev som avbrutits. Möjlighet att sammanslå den intjänade tiden med annan tid kan emellertid göras först när drevdjur av samma art fås upp.

5.3.3 Tappt

Tappt under kortare tid än 5 min (3 min för ADB), s.k. ej noterbar tappt, inräknas i drevtiden. **Kommentar:** Att tappt kortare än 5 (alt 3 min för ADB) minuter inräknas i drevtiden innebär inte per definition att denna tid är likvärdig med när drevet går för fullt med hunden skallandes efter drevlöpa. Denna eftergift har kommit till för att inte i onödan gynna lösa hundar på bekostnad av att ärliga/tysta hundar på tappt missgynnas. Man bjuder helt enkelt på dessa minuter av denna anledning förutsatt att hunden klarar av att lösa tapten inom 5 minuter. Blir det dödtappt efter sista drevskallet kan hunden således inte tillgodogöra sig ytterligare fem minuters drevtid.

5.4.1 Allmänna krav för pris

Hund som ej uppfyllt krav på drevtid och losstid för respektive pris enligt 5.4.2. och vars prov avbrutits p.g.a. tillfogad skada (ex p.g.a. vildsvinsattack, rovdjur, kollision) får ändå tilldelas föreslaget pris. Skada på grund av

nötning eller svaghet i hundens bruksdelar omfattas inte av detta undantag. Vid sådana tillfällen gäller krav enligt 5.4.2 ograverat.

5.4.2 Drevtider och poängkrav för pris

FÖRTYDLIGANDE: Tolkningen av skrivningen i regelboken angående prissättning på rå/hjort har upplevts som otydlig. Därför har SBIK beslutat att följande tolkning ska gälla:

Specifikt för prissättning vid drev på rå/hjort gäller:

Hund ska bedömas som icke lämplig rå/hjorthund och eventuella förstapris på rå/hjort sänkas till 2:a pris vid följande tillfällen:

- När hunden tilldelats 1 poäng vid samarbete (enligt sista punkten moment 8).
- När skallfrekvensen vid god kontakt är lägre än 30 skall/minut. För beagle gäller när skallfrekvensen är lägre än 45 skall/min.
- För beagle även när 1 poäng i moment 4 (drevarbete) utdelas.

*D-cert, gällande Bassets. Domare kan föreslå D-cert till hund som under provdagen uppvisat väl fungerande egenskaper i huvuddelen av momenten, där användbarheten vid praktisk jakt ska beaktas. För att komma i fråga ska hunden under provdagen presterat två förstapris på godkända djurslag, alternativt ett första- och ett andrapris på hare. Kollegiet fastställer domarens förslag.

Kommentar: Ovanstående skrivning kan upplevas som svag och kravlös, men detta av anledning att den inte ska vara poängdrivande och sabotera poängsättning/avelsutvärderingen. Men det är inga dåliga hundar som jagar två förstapris. Dock har ett tillägg gjorts i detta regelverk: där användbarheten vid praktisk jakt ska beaktas, och då handlar det om samarbete och lydnad.

6 DREVPROVSANVISNINGAR

Inledning

Dessa anvisningar har tillkommit med avsikten att vägleda respektive domare till att utvärdera och därefter utdela de poäng som hundens prestation förtjänar. Förhoppningen är dessutom att en prestation i en given situation ska leda till en och samma poängsättning oavsett vem det är som bedömer hunden. Eftersom hundens arbete i mångt och mycket värderas utifrån subjektiva bedömningar, får man räkna med vissa variationer i bedömningen. För att dessa variationer ska kunna minimeras rekommenderas domaren till aktiv användning och stöd med hjälp av GPS-pejl. Dock är det viktigt att påtala att stöd av teknisk utrustning aldrig kan ersätta domarens direkta uppföljning av hundens arbete. Även fortsättningsvis är det av yttersta vikt att domaren följer drevet och gör sitt bästa för att se drevdjuret och hunden så ofta som möjligt.

Drevprovsreglerna betonar starkare än förut att domarens uppgift är mycket viktig när det gäller att få våra jakthundar korrekt bedömda till hjälp för avelsarbetet. De nya reglerna vill dessutom visa att den säkraste bedömningen får man när domare och kollegium tillsammans kommer överens att den bedömning som gjorts ligger i linje med reglemente, gängse praxis, samt är jämförbar med hur andra hundar bedöms.

6.1 ALLMÄNT

Observera att det endast är provets domare som har rätt att notera drevtid.

6.2 EGENSKAPSPÖÄNG

Moment 1 – Sök

OBS! Inte enbart metergränser är avgörande för poängsättningen utan även övriga kriterier, d.v.s. systematik och fart, ska vägas in.

Moment 2 – Upptagsarbete

Domaren har att beakta att det föreligger stora skillnader i svårighetsgraden av slagarbeten. Hen ska tilldela höga poäng för effektiva arbeten på svåra slag men ska inte oreserverat belöna snabba upptag på upptagsarbeten som förefaller tämligen enkla. För upptagsarbetet gäller samma förutsättningar som vid sök d.v.s. hunden bör få möjlighet att visa upp sitt sätt att arbeta på slag för att rätt egenskapspoäng ska kunna tilldelas. Av den anledningen bör man inte släppa hund nära nyligen iakttaget vilt. Får hunden inte möjlighet till detta under dagen kan extrasläpp göras även om hunden erhållit två förstapris. Men om inte heller detta släpp ger hunden möjlighet att bevisa sitt upptagsarbete tilldelas hunden KEB i upptagsarbete och hunden beordras koppling.

Moment 3 - Väckning på slag

Bakgrund: Detta moment har i flera drevprovsanalyser visat sig ha hög arvbarhet. Med andra ord, om en hund väcker inget eller mycket är det sannolikt att även dess avkommor blir likadana rent statistiskt. Oavsett drevdjur kan man säga att lite väckning av hunden före upptag har fördelen att hundägaren med hjälp av detta hör vart hunden befinner sig och även ger information om att drevdjuret med stor sannolikhet kan tänkas vara i

närområdet där hunden väcker. Vid klövdjurs-/rävdrev är lite väckning positivt på grund av att drevdjuret då blir förvarnat i god tid och av den anledningen inte skräms iväg vid upptaget och sträcker ut från säten/provområdet. Om hund presterar prisdrev på olika djurslag (eller två upptag som inte leder till pris, alternativt slagarbete som inte leder till upptag) ska bedömningen vid väckning på slag utgå från det djurslag som föregås av det i tid längsta slagarbetet. Detta för att ge så bra underlag som möjligt inför poängsättningen. Om bara det ena drevet går till pris ska bedömningen utgå från prisdrevet. **Kommentar:** Vid flera upptag på drevdjur av samma slag är det en sammanvägd uppfattning över väckningens omfattning som ska avgöra poängsättningen. Det är viktigt att man anger i drevprovsberättelsen vilket djur som utgör underlag för bedömningen av väckning. OBS! Om hunden ej hittar slag anges KEB i detta moment.

Moment 4 - Drevarbete

Eftersom de gamla momenten drevsäkerhet, drevsätt och tapptarbete genetiskt sett är samma egenskap med liknande arvbarheter har dessa slagits ihop till ett moment.

Kommentar:

En hund med hög drevsäkerhet ger få eller inga tapptes, framförallt gäller detta drevdjuren rå, räv och hjort även om rådjur vid glesa stammar tenderar att använda sig av s k "harlika" finter och går in bland bebyggelse för att göra bort hunden. Vid drev efter hare måste toleransen för tappt i normalfallet vara större vid en given poäng, än för de övriga djurslagen.

Lösa, kontra hårda hundar är en svårighet vid bedömningen på drevprov.

Den ärliga hunden som drabbas av plötslig vittringsförändring vid passager av t ex torra plöjor, stora fält, i normal till något lägre drevhastighet och blir gles, ska anses ha drivit om skallintensiteten blir normal igen när svårigheterna övervunnits. GPS-pejlen är här ett ovärderligt hjälpmedel.

Drevsätt och drevfart är en väsentlig del i drevarbetet och har stor betydelse både för uppkomsten av tapptes samt viljan för drevdjuret att bukta i hemområdet. Det lugna drevsättet i moderat fart ger oftast långa drevrepsor i närområdet, medan det omvända ofta gäller för den snabba hunden med ett hetsigt drevsätt. Har hunden för rådjur/hjortdjur uppenbart olämpligt drevsätt redovisas detta genom kommentar i drevprovsberättelsen och genom att markera i därför avsedd rapporteringsruta i protokollet.

Drevfart kan avläsas direkt med hjälp av GPS-pejl där man direkt i displayen kan notera representativ drevfart för gällande drev. De registreringar som görs ska utgöra representativa drevhastigheter på samtliga godkända djurslag. Det värde som ska redovisas ska vara medelvärde av alla drev för respektive Tassvilt och Klövvilt, dvs. 2 värden redovisas om hunden drivit både Tass- och Klövvilt. Vid redovisning i Jyckedata skriver man Klövshastigheten i avsedd ruta och Tasshastigheten i kommentarsraden.

Moment 5 - Väckning på tappt

Bakgrund: Detta moment har i likhet med moment 3 visat sig ha hög arvbarhet. Avelsarbetet har här en mycket svår uppgift att kunna balansera väckningen så att vi får lämpligt skallvilliga hundar till praktisk jakt. Momentet premierar hundar som är tydligt läsbara under drevmomentet samt missgynnar i ökande grad hundar som väcker så mycket att domaren får svårigheter att avgöra om hunden skäller korrekt efter drevlöpa eller skallar på tappt.

Väckning under tapptarbete bedöms hårdare än väckning under arbete på slag. Detta för att undvika att en lös hund får tapptid tillgodoräknad som drevtid. Om hunden avancerar på löpan under gles skallgivning från en taptpplats tills den nått kontakt med drevdjuret bör detta inte betecknas som väckning på tappt. För att denna bedömning ska kunna fastslås måste hundens arbete under tappt följas antingen visuellt eller med hjälp av pejl/GPS. Risk finns att lösa hundar redovisas som tysta på tappt vilket inte är tanken.

Ett sätt att i någon mån balansera olikheterna mellan drev och väckning på tappt är att som tappt också räkna den tid, när hunden sakta och med stora svårigheter förflyttar sig under vanligtvis gles skallgivning från taptpplats till en annan utan att få kontakt med drevdjuret. Får hunden kontakt med drevdjur i sådan situation ska den tiden noteras som drev.

KEB används när väckning på tappt ej kan bedömas. D.v.s. drev helt utan tappt. OBS! Ska användas mycket restriktivt. Tänk på att detta moment även kan bedömas under s.k. "icke noterbar tappt".

Moment 6 - Skall/hörbarhet

Kommentar: Hörbarhet av skallet mellan olika raser är inte jämförbar rakt över rasgränserna. Har man liten eller ingen erfarenhet av den ras man ska bedöma måste man vara försiktig med ytterligheter i poängsättningen tills man har mera rutin på rasens normalstandard i detta moment. Det som är intressant i avelssammanhang är den enskilda hundens hörbarhet jämfört med normalstandard i den egna rasen.

Delmomentet poängsätts endast på drev över 20 min och där drevrepsorerna är tillräckligt långa för att ge en betryggande säker bedömning. **Kommentar:** Att gränsen är satt vid just 20 minuter har att göra med dels att drevet måste pågå en viss stund för att drevet ska ha chans att komma iväg tillräckligt lång sträcka från domaren och dels för att drevet ska hinna passera både varierande topografi och vegetation för att en rättvis bedömning ska kunna göras. Pejl är i detta sammanhang ett överlägset hjälpmedel jämfört med den ungefärliga bedömning

man måste göra om man enbart måste lita till hörseln. OBS! Beakta att skall i rätt vind kan höras på exempelvis 1200 meters avstånd medan det i fel vind kanske knappt hörs på 300 meters avstånd.

Moment 7 - Skallgivning under drev. (Nyansering)

För säker bedömning av momentet nyansering krävs ett aktivt agerande av domaren. För bedömning ska domaren försöka se drevdjuret flera gånger och då helst när avståndet mellan drevdjuret och hunden varierar. Även för bedömning avseende lös respektive hårdhet krävs synkontakt på drevlöpan och hundens skallgivning på denna. Skallfrekvens (antal skall/minut): Räknas 3 ggr under provdagen när hunden har god kontakt med drevdjuret och för hunden representativ skallgivning. OBS! Ej direkt efter upptag eller när hunden är onormalt långt efter drevdjuret. Medelvärdet registreras bland tilläggsregistreringar.

Moment 8 – Samarbete

Då egenskapen anses ha relativt hög arvbarhet är det viktigt att vi även fortsatt har högt fokus på detta moment. Om situationen uppstår att man efter två förstapris inte haft möjligheten att bedöma den självmana återgången, kan hunden tillåtas fortsätta att driva om hundföraren bedömer att detta drev kan leda till att hunden inom rimlig tid (max 30 minuters ytterligare drevtid) bevisar självman återgång. Om hundföraren inte bedömer detta sannolikt ska hunden kopplas.

Användandet av GPS-pejl har gett oss nya insikter. Bl. a. är det ganska vanligt där hunden tar upp flera rådjur att geten får med sig hunden ut ur buktområdet. Att hunden då bryter, utan tapptarbete, och på återvägen tar upp avhoppade djur med fortsatt drev ska inte anses som bristande samarbete. Det är upp till den enskilde domaren att avgöra om nytt upptag vid tillbakagång utifrån ovan relaterade är ett acceptabelt/klokt beteende eller om det är tecken på ett allt för självständigt beteende som talar för att hunden helt och hållet jagar för sig själv.

Om hunden har så uppenbara brister i samarbete att hunden bedöms olämplig för rådjur/hjortdjursjakt utdelas 1 p i samarbete med hänvisning till sista punkten ”som går på långskjuts efter klövvilt och då bryter först när förföljandet har gått orimligt långt”. Detta innebär att hunden inte kan få ett förstapris. Samtidigt ska detta även redovisas genom kommentar i drevprovsberättelsen och genom att markera i därför avsedd rapporteringsruta i protokollet. I drevprovsprotokollet kryssar man vid detta fall NEJ vid ”lämplig rå/hjorthund”.

OBS! Domaren ska se till att poängsättningen inte belönar svag jaktlust utan istället premierar mycket bra samarbete kombinerat med mycket god jaktlust.

Moment 9 – Lydnad

Momentet lydnad har arvbarheter jämförbara med de för samarbete, dock är det genetiska sambandet mellan dem ej är helt lika vilket innebär att de genetiskt inte är samma egenskap. Lydnad till husse/matte bygger mycket på träning och som man då kan misstänka inte är en ärftlig egenskap men vissa hundar har lättare för att lyda. Troligtvis på grund av att de hundarna har en större komponent av samarbetsvilja gentemot sin förare. Av den anledningen är även detta moment betydelsefullt sett ur ett avelsperspektiv. Det är möjligtvis även därför som SKK i sin policy för hundanvändning vid jaktprov både betonar samarbete och lydnad som viktiga moment men givetvis får vi inte blunda för egenskapens värde sett ur en jaktetisk synvinkel.

I och med regelversionen med start 220701 har reglementet reviderats i lydnadsmomentet på en punkt. Det gäller när hundföraren använder pejl för att kalla in sin hund. Denna teknik bygger på en ljudsignal/vibration där hunden förväntas återvända till hundföraren som svar på att funktionen aktiverats. **Hundföraren ska höras innan första släpp om funktionen finns på pejlen men hen ska också få veta att om den ska användas måste domaren informeras om detta strax innan försök till inkallning görs.** Domaren ska registrera om denna funktion använts. Plats för det finns i såväl skogskort som drevprovsprotokoll. Denna revidering har kommit till för att hjälpa domaren vid bedömningen av lydnad när sådan pejl används. Att det redan finns användare med sådan pejlfunktion står klart. Vårt grannland Norge har redan accepterat sådant användande och reglerat detta i sina drevprovsregler. **Om pejl använts för att kalla in hunden under drev (oavsett avstånd) och detta lyckas ska detta resultera i att högst 3 poäng i lydnad kan utdelas.** Detta har att göra med att användande av pejl på detta sätt anses ha mycket större påverkan på hundens uppmärksamhet jämfört med vanlig inkallning med hjälp av signal, vissling, lock etc. I övrigt skiljer inget vid poängsättning mellan användande av traditionell inkallning och inkallning med hjälp av pejl.

7 TILLÄGGSREGISTRERINGAR

Bakgrund: Oavsett hur strikt den enskilde domaren följer direktiven i drevprovsreglerna blir hundens prestation i viss mån värderad utifrån en subjektiv bedömning. Av den anledningen har man i Norge sedan 1998 tillsammans med egenskapsbedömningen även registrerat ett antal variabler som tillägg. Meningen är att ingen subjektiv tolkning ska påverka dessa variabler eftersom registreringarna innebär att man med klockans hjälp registrerar ett antal relativt objektiva fakta. Dessa fakta har analyserats av statistiker och visat sig ha stort värde när det gäller viktiga jaktliga egenskapers nedärkning.

Tilläggsregistreringarna ska föras på kända och tillåtna drevdjur. Har hunden under provdagen drev på olika godkända djurslag registreras de bästa dreven av respektive djurslag. Har hunden dessutom drev efter både klövvilt och tassvilt, noteras tilläggsregistreringar på det bästa klövviltsdrevet och det bästa tassviltsdrevet.

- Antal minuter från slag till upptag.
- Antal minuter från upptag till ”slut drev”. M.a.o. till dödtappt eller till full drevtid är uppnådd.
- Antal minuter på längsta drevtidssekvensen.
- Antal minuter på längsta tappt. Dödtappten, alternativt tapptid efter full drevtid, noteras inte. Varken som tapptid eller som tappt.
- Antalet tappt.
- För hundar med minst 60 min. drevtid uppges tid från upptag till 60 min. drevtid är uppnådd.
- Medelvärde på skallfrekvens/min under tre representativa drevsekvenser.

Exempel med drev efter både rå och hare vid samma provtillfälle:

Rådrev: Drev 45 + tappt 10 + drev 15.

Hardrev: Drev 20 + tappt 25 + drev 10 + tappt 7 + drev 25.

Djurslag	Slag till upptag	Upptag till 60 min drevtid	Upptag till drevets slut	Längsta drevpris	Längsta tappt	Antal tappter	Skallfrekvens
Rå	1	70	70	45	10	1	94
Hare	55	-	87	25	25	2	60

8 DREVPROVSPROTOKOLL

Mall för dragande av protokoll:

Jag har den ..... dömt.....

Jag föreslår hunden ett första pris rådjur med 34 EP. Sök 4, Upptag 3, Väckning på slag 4, Drevarbete 4 Väckning på tappt 5, Skall/hörbarhet 3, Nyansering 3, Samarbete 3 och Lydnad 5.

Särskilda förhållanden: Minus 9 grader, 10 cm snö och kraftig vind.

Släpp 1: Hunden släpps i vilttom skogsmark. Gör sökturen på 5-10 min upp till 250 m

Efter förflyttning får hunden slag som den följer med mkt sparsam skallgivning över 300 m och genom ett större kärrområde, varefter den reser en råbock. Bocken ses 3 gånger med hunden 20, 45 sek resp 2,5 min efter.

Hunden driver i fina bukter och utan noterbara tappter till full tid. Inkallning sker under drev på 200 m avstånd och hunden kommer direkt till föraren. Hunden skallar ca 90 skall/min när den ligger 30 sek efter bocken.

Hunden hörs på maximalt 500 m i medvind!

Släpp 2: Hunden har sökturen om max 200 m, arbetar på harslag under 2 h, lyckas ej resa.

Hunden kopplas kl 1315 och provet avbryts. Slut! Frågor?

Förtydligande: Med tiden "avbryt" i protokollet menas när hunden slutar driva. Antingen p.g.a. att den avbryter självmant för återgång, eller slutar driva efter inkallning eller får den sista tappten på drevet. Tanken med de påföljande tiderna är att man då kan följa hur snabbt efter inkallning hunden slutar driva, respektive kan kopplas.